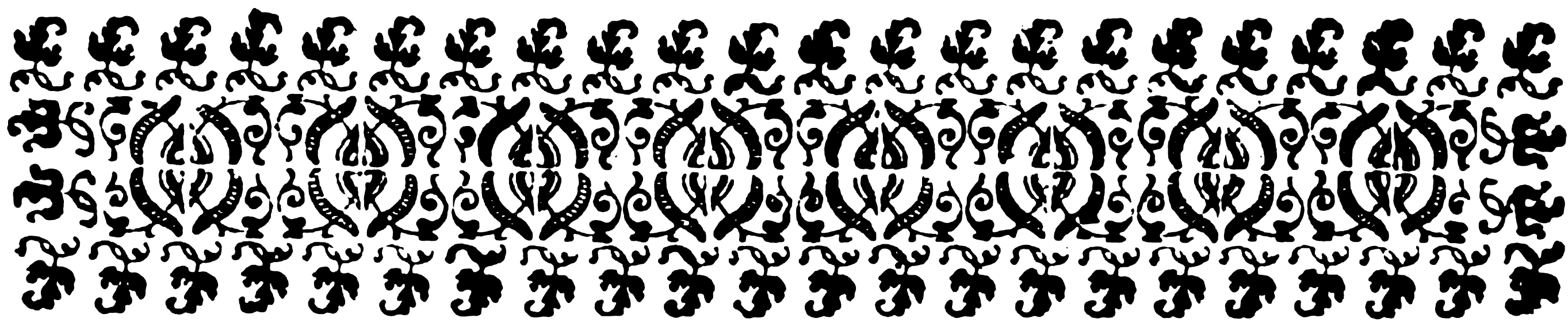

JOANNIS KEPLERI

Somnium , sive Astronomia Lunaris.

Um anno 1608. ferverent dissidia inter
Cfratres Imp: Rudolphum et Matthiam Archidu-
 cem ; eorumque actiones vulgo ad exempla re-
 ferrent, ex historia Bohemica petita ; ego publi-
 ca vulgi curiositate excitus, ad Bohemica legenda animum
 appuli. Cumque incidissem in historiam Libussæ Viragi-
 nis, arte Magica celebratissimæ : factum quadam nocte, ut
 post contemplationem siderum et Lunæ, lecto composi-
 tus, altius obdormiscerem : atque mihi per somnum visus
 sum librum ex Nundinis allatum perlegere, cuius hic erat
 tenor .

*Mihi¹ Duracoto nomen est, patria² Islandia , quam veteres
 Thulen dixere :³ mater erat Fiolxhildis, quæ⁴ nuper mortua, scri-
 bendi mihi peperit licentiam, cujus rei cupiditate pridē arsi.⁵ Dum
 viveret, hoc diligenter egit, ne scriberem. Dicebat enim, multos
 esse perniciosos osores artium,⁶ qui quod præ hebetudine mentis non
 capiunt, id calumniantur ;⁷ legesq, figant injurias humano gene-
 ri ;⁸ quibus sanè legibus non pauci damnati,⁹ Heclæ voraginibus
 fuerint absorpti.¹⁰ Quod nomen esset patri meo, ipsa nunquam di-
 xit,¹¹ piscatorem fuisse, & centum quinquaginta annorum senem
 A deces-*

decessisse perhibebat, me tertium ætatis annum agente, cum ille septuagesimum plus minus annum in suo vixisset matrimonio.

Primis pueritiæ annis mater me manu trahens, interdumq; humeris sublevans, crebrò adducere est solita ¹² in humilia jugum montis Hecla, ¹³ præsertim circa festum divi Joannis, quando Sol totis 24. horis conspicuus, nocti nullum relinquit locum. ¹⁴ Ipsa herbas nonnullas legens multis ceremoniis, domiq; coquens, ¹⁵ sacculos factitabat ex pellibus caprinis, quos inflatos ad vicinum portum venum importans pro Navium patronis, victum hoc pacto sustentabat.

Cum aliquando per curiositatem rescisso sacculo, quem mater ignara vendebat, herbisq; & ¹⁶ linteis, quæ acu picta, varios præferbant characteres, explicatis, ipsam hoc lucello fraudassem: mater irâ succensa, me loco sacculi Naclero proprium addixit, ut ipsa pecuniam retineret. Atq; is postridiè ex insperato solvens è portu, secundo vento ¹⁷ quasi Bergas Nordwegia tendebat. Post aliquot dies ¹⁸ Borcâ surgente, inter Nordwegiam & Angliam delatus, Daniam petijt, fretumq; emensus, cum haberet literas ¹⁹ Episcopi Islandici, tradendas Tychoni Brahe Dano; qui in Insula Wena habitabat, ego verò vehementer agrotarem ex jactatione ²⁰ & auræ tepore insueto, quippè quatuordecim annorum adolescens; navi ad littus appulsa ²¹ me apud piscatorem insulanum exposuit cum literis; & spe reditus factâ, solvit.

Literis traditis Braheus valdè exhilaratus, cepit ex me multa querere; ²² quæ ego lingue imperitus non intellexi, paucis verbis exceptis. Itaq; negocium suis dedit Studiosis, ²⁴ quos magno numero alebat, uti mecum crebrò loquerentur, factumq; ²⁵ liberalitate Brahei, & paucarum septimanarum exercitio, ut mediocriter Danicè loquerer. Nec minùs ego promptus in narrando, quàm illi erant in querendo. Multa quippè insueta mirabar, multa mirantibus ex mea patriâ nova recensebam.

Deniq;

Deniq; reversus navis magister, meq; reprensus, ²⁶ repulsam tulit, valdè me gaudente.

²⁷ Mirum in modum mihi arridebant Astronomica exercitia; quippè Studiosi & Braheus, mirabilibus machinis totis noctibus intendebant Luna sideribusq;, quæ me rex admonebat matris, quippè ²⁸ & ipsa assiduè cum Luna solita erat colloqui.

Hac igitur occasione ego patria semibarbarus, conditione egentissimus, in divinissima scientiæ cognitionem veni: quæ mihi ad majora viam paravit.

Etenim exactis annis aliquot in hac Insula, tandem me cupiditas incescit revisendæ patriæ; rebar enim non grave mihi futurum ob acquisitam scientiam; emergere ad aliquam in mea gente rudi dignitatem. Salutato igitur patrono, & veniâ discessus impetratâ, veni Hafniam; naçtusq; socios itineris, qui me ob linguæ & regionis cognitionem libenter in suum patrocinium susceperunt: redij in patriam, quinto postquam excesseram anno.

Prima mei reditus felicitas erat, quod matrem inveni adhuc spirantem, & eadem, quæ olim, factitantem; finemq; ei pœnitudinis diuturnæ, ob amissum temeritate filium, vivus & ornatus attuli. ²⁹ Vergebat tunc annus in Autumnum, ³⁰ succedebantq; deinceps noctes illæ nostræ longæ, quippè Natalitio Christi mense Sol in Meridie vix parum emergens, è vestigio rursus conditur. ³¹ Ita Mater per hanc vacationem à suis operis, mihi adherere, à me non discedere, quocunque me cum commendatitijs literis recepissem; percontari jam de Terris, quas adissem, jam de Cælo, quam scientiam me didicisse vehementissimè gaudebat; comparare quæ ipsa habebat comperta, cum meis narratis, exclamare ³² jam se promptam esse ad moriendum, ut quæ scientiæ suæ, quam solam possideret, filium heredem sit relictura.

Ego naturâ cupidissimus perdiscendi nova, quæ si vi vicissim ex ipsa, de suis artibus, & quos earum habuisset magistros in gente

*tantum à cæteris diremta. Tunc illa quodam die, spacio ad lo-
quendum sumpto, rem omnem à primis initiis repetijt, in hunc ferè
modum? Prospectum est Duracote fili, non cæteris solum pro-
vinciis, in quas venisti, sed nostræ etiam patria. Etsi enim nos
urgent frigora & tenebra, aliaq; incommoda, quæ nunc demum
sentio, postquam ex te felicitatem intellexi regionum cæterarum:
at nos ingenijs abundamus, nobis præstò sunt sapientissimi spi-
ritus, qui tantam lucem regionum cæterarum, strepitumq; homi-
num perosi, nostras appetunt umbras, & nobiscum familiariter
conversantur. Sunt ex iis præcipui Novem, ex quibus unus
mihi peculiariter notus, & vel maximè omnium mitis atq; inno-
xius viginti & uno characteribus evocatur. Cujus ope non ra-
rò momento temporis in alias oras, quas ipsi dixerò, transportor,
aut si ab aliquibus longinquitate absterreor, quærendo de iis,
tantum proficio, quantum si præsens ibi essem: qui pleraq; eo-
rum, quæ tu veloculis notasti, vel fando accepisti, vel ex libris
hausisti, eodem quo tu modo, mihi recensuit.*

*Imprimis ejus, de qua toties mihi dixit, regionis, te velim spe-
ctatorem fieri, me comite: valdè enim mira sunt, quæ de ea nar-
rat. Levaniam indigitavit.*

*Nec mora consentio, ut Magistrum illa suum accersat, &
confideo, paratus ad audiendam totam & itineris rationem, & re-
gionis descriptionem. Tempus jam erat vernum, Lunâ cre-
scente in cornua, quæ ut primum Sole sub Horizontem condito ce-
pit enitere, juncta Planeta Saturno in Tauri signo; mater seor-
sim à me se recipiens in proximum bivium, & pauculis verbis,
clamore sublato, enunciatis, quibus petitionem suam proponebat;
ceremoniisq; peractis, revertitur, prætensâ dextræ manus pal-
mâ silentium imperans, propterq; me assidet. Vix capita vesti-
bus (ut conventum erat) involveramus; cum ecce sreatus ex-
oritur blæse & obtusa vocis; & statim in hunc modum, sed idiomate
Islandico, infit.*

ⁱ Dæmon

ex ⁱ² *Levania.*

ⁱ³ Quinquaginta millibus miliarium Germanicorum in ætheris profundo ⁱ⁴ sita est L E-
 .VANIA insula : ⁱ⁵ iter ad eam hinc, velex eâ in
 has terras rarissimè patet : & cùm patet ⁱ⁶ no-
 stræ quidem genti facilè est ; ⁱ⁷ hominibus verò
 transportādis planè difficilimum, & cum sum-
 mo vitæ periculo conjunctum : ⁱ⁸ Nulli à no-
 bis sedentarij adsciscuntur in hunc comitatum,
 nulli corpulenti, nulli delicati ; ⁱ⁹ sed legimus
 eos, qui ætatem veredorum assiduo vſu consu-
 munt, aut qui navibus frequenter Indias ad-
 eunt, pane biscocto, allio, piscibus duratis, & ci-
 bis abhorrentibus victitare sueti. ⁶⁰ In primis
 nobis aptæ sunt vetulæ exsuccæ, quibus indè à
 pueritia trita est ratio, hircos nocturnos, aut
 furcas, aut trita pallia inequitandi, trajiciendiq;
 per immania terrarum spacia. ⁶¹ Nulli è Ger-
 mania viri apti sunt : Hispanorum sicca corpo-
 ra non respuimus.

⁶² Totum iter quantum est, quatuor ad sum-
 mum horarum spacio absolvitur. ⁶³ Neque e-
 nim nobis semper occupatissimis, antea constat

de tempore eundi, quàm Luna ab orientis partibus ceperit deficere: quæ ubi tota luxerit, nobis adhuc in itinere hærentibus: irrita redditur nostra profectio. ⁶⁴ Tàm præceps occasio efficit, vt paucos ex humana gente, nec alios, nisi nostri observantissimos comites habeamus. ⁶⁵ Ergò hominem aliquem hujus modi agminatim invadimus, omnesque subtus nitentes, in altum eum tollimus. ⁶⁶ Prima quæq; molitio durissima ipsi accidit. ⁶⁷ Nec enim aliter torquetur ac si pulvere Bombardico excussus, montes & maria tranaret. ⁶⁸ Propterea Narcoticis & Opiatis, statim in principio sopiendus est, & ⁶⁹ membratim explicandus, ne corpus à podice, caput à corpore gestetur, sed vt violentia in singula membra dividatur. ⁷⁰ Tunc excipit nova difficultas, ingens frigus, & ⁷¹ prohibita respiratio, ⁷² quorū illi, ingenita nobis vi, ⁷³ huic verò, spongijs humectis ad nares admotis, obviam imus. ⁷⁴ Confectā primā parte itineris, facilior redditur vectio. ⁷⁵ Tunc libero aëri exponimus corpora, manusq; subtrahimus. Atque illa in sese conglobantur vt aranei: ⁷⁶ quæ nos solo ferè nutu transportamus, ⁷⁷ adeò vt denique moles corporea sponte suā vergat in locum

cum

cum propositum ⁷⁸ Sed parum nobis est utilis hæc ῥοπή, quia nimis tarda: itaque nutu vt dixi acceleramus; & præcedimus jam corpus, ne durissimo impactu in Lunam, damni quid patiatur.

⁷⁹ Solent homines, cum expergiscuntur, queri de ineffabili membrorum omnium lassitudine; à qua serò admodum se recipiunt, vt ambulent.

Multæ prætereà occurrunt difficultates, quas longum esset recensere. ⁸⁰ Nobis nihil admodum evenit mali. Tenebras enim Telluris quam longæ illæ sunt, confertim inhabitamus; quæ vbi LEVANIAM attigerint, præstò sumus, ⁸¹ quasi ex navi in terram exscendentes: ⁸² & ibi nos properè in speluncas & loca tenebrosa recipim⁹, ne nos Sol in aperto paulò pòst obruturus, optato diversorio ejiciat, vmbramque discedentem insequi cogat. ⁸³ Dantur ibi nobis induciæ exercendorum ingeniorum ex animi sententia; conferimus cum ejus provinciæ dæmonibus, in itaque societate, ⁸⁴ vbi primum locus Sole carere ceperit, junctis agminibus in vmbram exspaciamur, & si illa mucrone suo, ⁸⁵ quod plerumque fit, Tellurem feriat, ⁸⁶ Ter-

⁸⁶ Terris & nos, socijs exercitibus incumbimus: quod non aliàs nobis licet, quàm cum Solem homines viderint deficere. Hinc evenit, vt defectus Solis adeò metuantur.

Atque hæc de itinere in LEVANIAM dicta funto.

Sequitur, vt de ipsius provinciæ forma dicam, exorsus, more Geographorum, ab ijs, quæ cœlitùs illi eveniunt.

⁸⁷ Et si siderum fixorum aspectus tota Levania habet nobiscum eosdem; motus tamen Planetarum & quantitates, ab ijs, quas nos hîc videmus, observat diversissimas: adeò vt planè alia sit totius apud ipsos Astronomiæ ratio.

⁸⁸ Quemadmodum igitur Geographi nostri orbem terræ dividunt in quinque Zonas, propter Phænomena Cœlestia: ⁸⁹ Sic Levania ex duobus constat hemisphærijs, vno Subvolvarum, altero Privolvarum: quorum illud perpetuò fruitur suâ ⁹⁰ volvâ, quæ est illis vice nostræ Lunæ; hoc verò Volvæ conspectu in æternum privatur.

Et circulus Hemisphæria dividens, instar nostri coluri solstitiorū, ⁹¹ per polos mundi transit, appellaturq; Divisor.

Quæ

Quæ igitur vtriq; sunt communia hemisphærio, primo loco explicabo.

⁹² Itaque Levania tota vicissitudines sentit diei & noctis, vt nos: ⁹³ Sed carent illi hac nostrâ annuâ varietate toto anno. Per totam enim Levaniam æquantur dies ferè noctibus: ⁹⁴ nisi quòd Privolvis regulariter omnis dies est brevior suâ nocte; Subvolvis longior. Quid autem per circuitum annorum & varietur, infra erit dicendum. ⁹⁵ Sub vtroq; verò polorum, in compensationē noctis, Sol dimidi⁹ tegitur, dimidius lucet, montes circulo circumiens. ⁹⁶ Nec enim minùs Levania suis incolis immota stare videtur, currentibus astris, quàm Terra nostra nobis hominibus. ⁹⁷ Nox & dies iuncti, æquant vnum ex nostratibus mensib⁹: quippè Sole orituro manè, integrum ferè Zodiaci signum postridiè plus apparet, quàm pridie. ⁹⁸ Et vt nobis in vno anno 365 Soles, & 366. sphæræ fixarum, seu præcisiùs in 4 annis 1461. Soles, sed 1465. sphæræ fixarum volvuntur: Sic illis in vno anno Sol duodecies, sphæra fixarum tredecies, seu præcisiùs in 8 annis Sol 99ies, sphæræ fixarum centies septies circumit. Sed familiarior est ipsis circulus annorū novendecim. Etenim in tot annis Sol oritur du-

centies tricies quinquies, fixæ verò ducenties quinquagies quater.

Oritur Sol subvolvarum medijs seu intimis, quando nobis apparet vltima quadra, Privolvarum verò intimis tunc, quando nobis est prima quadra. ⁹⁹ Quæ autem de meditullijs dico, de totis semicirculis intelligenda sunt per polos & meditullia ductis, ad ~~divisorē~~ rectis: quos semicirculos Medivolvani appellare possis.

Est autem Circulus aliquis inter Polos intermedius, vicem gerens nostri æquatoris Terrestris: quo etiam nomine indigetabitur: bifariam secans tam divisorem, quam Medivolvannum in punctis oppositis: cui quæcunque loca subsunt: eorum verticem Sol quàm proximè quotidie, & præcisè quidem diebus duobus oppositis in anno transit, in puncto meridiei. Cæteris qui versus polos vtrinque habitant, in meridie ¹⁰⁰ Sol declinat à vertice.

Habent in LEVANIA & nonnullam vicissitudinem æstatis & hyemis: sed eam nec comparandam varietate cum nostra; nec vt nos, semper iisdem in locis, eodem anni tempore.

¹⁰¹ Fit enim decem annorum spacio, vt æstas illa migret ab vna parte anni siderij, in partem

op-

oppositam, eodem loco supposito: quippè circulo annorum novēdecim sideriorum, seu dierum 235, versus polos viciis fit æstas, totiesque hyems; sub æquatore quadragies: suntq; ¹⁰² apud illos quotannis sex dies æstivi, reliqui hyemales, ut apud nos Menses. Ea vicissitudo vix sentitur circa æquatorem, quia Sol non ultra 5 Gradū ijs locis rursus prorsumque ad latera vagatur. Magis sentitur juxta polos; quæ loca Solem alternis semestribus habent, aut non habent: uti penes nos in Terris, ij qui sub alterutro polorum habitant. Itaque etiam LEVANIAE globus in quinque Zonas abit; Terrestribus nostris quodammodò respondentes; sed Torrida vix habet 10. gradus, ut & Frigidæ; totum reliquum cedit ¹⁰³ temperatarum nostrarum Analogis. Et transit torrida per medullia Hemisphæriorum: semissis scilicet longitudinis per Subvolvianos, reliquus semissis per Privolvas.

¹⁰⁴ Ex sectionibus circulorum æquatoris & Zodiaci existunt etiam quatuor puncta Cardinalia, ut sunt apud nos æquinoctia & solstitia: & ab ijs sectionibus, initium est Zodiaci circuli. Sed valdè velox est motus stellarum fixarum

ab hoc initio in consequentia: ¹⁰⁵ quippè annis viginti Tropicis, id est, vnâ æstate, & vnâ hyeme definitis, totum Zodiacum transcunt, quod fit apud nos vix annis 26000.

Atq; hæc de Motu primo.

Secundorum motuum ratio non minus est illis diversa ab ijs, quæ nobis apparent; multoq; magis, quàm penes nos, intricata. Quippè omnibus Planetis sex, Saturno, Jovi, Marti, Soli, Veneri, Mercurio, præter tot inæqualitates, quæ sunt nobis cum illis communes, tres aliæ accidunt apud illos, duæ longitudinis, vna diurna, altera per circuitum annorum $8\frac{1}{2}$: tertia latitudinis, per circuitum annorum 19. ¹⁰⁶ Nam Medij Privolvarum Solem in meridie suo, cæteris paribus, habent majorem, Subvolvæ minorem quàm si is oriatur: ¹⁰⁷ vtrique junctim existimant, Solem aliquot minutis ab Ecliptica rursus prorsumq; declinare jam apud has, jam apud illas fixas; & hæc nutamenta, spacio 19. annorum, vt dixi, restituuntur in pristina vestigia. ¹⁰⁸ Plusculum tamen occupat hæc evagatio Privolvis; minus aliquanto Subvolvis. Et quamvis motu primo Sol & fixæ ponantur æquabiliter circa LEVANIAM incedere, ¹⁰⁹ Sol
ta.

tamen Privolvit in meridie penè nihil sub fixis promovet, Subvolvitur celerrimus est in meridie: contrarium teneatur de media nocte. Adeoq; Sol videtur sub fixis quasi quosdam saltus facere, singulos diebus singulis.

¹¹⁰ Eadem vera sunt in Venere, Mercurio & Marte; in Jove & Saturno penè insensibilia sunt ista.

¹¹¹ Atqui ne æqualis quidem sibi ipse est, motus iste diurnus, omnium dierum horis consimilibus; sed lentior aliquando, tam Solis, quam fixarum omnium, velocior in parte anni opposita, in consimili hora diei. Et tarditas ista per dies anni ambulat; ut nunc æstivam occupet, nunc hybernā, quæ alio anno celeritatem senserat; ¹¹² circuitu vno absoluto per spacium annorum paulò minùs novem. ¹¹³ Itaque jam dies longior fit (naturalis tarditate, non ut apud nos in Terris, sectione inæquali circuli diei naturalis) jam vicissim nox.

¹¹⁴ Quòd sit tarditas Privolvit in noctis medium incidit, cum ulatur ejus excessus supra diē; sin in diem, tunc exequantur magis nox & dies, quod in annis 9. fit semel: permutatim apud Subvolvānos.

Tantum igitur de ijs, quæ quodammodò communiter Hemisphærijs eveniunt.

De Hemisphærio Privolvarum.

Jam quod singula Hemisphæria seorsim attinget, ingens inter ea est diversitas. Neq; enim tantum præsentia & absentia Volvæ dissimilima exhibet spectacula; sed hæc ipsa communia Phænomena, diversissimos habet effectus hinc & inde: adeò ut rectiùs fortassè Privolvarum hemisphærium dici possit intemperatum; Subvolvarum temperatum. Nam apud Privolvas nox est nostros quindecim vel sedecim dies naturales lōga, perpetuis horrida tenebris, quantæ apud nos sunt nocte illuni, quippe nullis Volvæ radijs ne illa quidē illustratur vnquam; itaque omnia rigent gelu¹¹⁵ & pruinis¹¹⁶ insuperq; & ventis rigidissimis & validissimis: succedit dies,¹¹⁷ quatuordecim nostros longa, vel eo paulò minus, quibus &¹¹⁸ Sol major, &¹¹⁹ sub fixis tardus, &¹²⁰ venti nulli. Itaque immensus æstus. Atque sic spacio nostratis mensis, seu diei LEVANICI, vno eodemq; loco & æstus

æstus est quindecies fervētior Africano nostro, & gelu intolerabilius Quivirano.

Peculiariter notandum, quòd Planeta Mars ijs, qui in Meditullio Privolvarum sunt, nocte mediâ cæteris in suo cuique noctis articulo, penè ¹²¹ duplo major interdum cernitur, quàm nobis.

De Hemisphærio Subvolvarum.

Transiturus ad hoc, incipio ab ejus limitaneis, qui circulum divisorem inhabitant. Ijs enim hoc ¹²² peculiare est, vt digressiones Veneris & Mercurij à Sole observent multo majores quàm nos. ¹²³ Ijsdem & Venus certis temporibus duplo apparet major, quàm nobis, ¹²⁴ præsertim ijs, qui sub polo Septentrionali habitant.

Omniū verò jucundissima est in Levania, speculatio Volvæ suæ, cujus illi fruuntur conspectu in compensationē Lunæ nostræ; ¹²⁵ quæ cùm ipsi, tum & Privolvæ carent penitus. Et à Volvæ huj⁹ perēni præsentia regio ea denominatur Subvolvana; sicut reliqua ab ejus absentia, Privolvarum dicitur; quòd sint privati conspectu Volvæ.

Notis Terrarum incolis Luna nostra, cùm plena est exoriens, superq; domos longinquas ingrediens, dolij circulo videtur adæquari; vbi in medium cœli ascenderit, vix humani vultus latitudinem repræsentat. Subvolvitur verò Volva sua in ipso Cœli medio (quem situm obtinet apud eos, qui habitant in meditullio seu vmbilico hujus Hemisphærij;) paulò ¹²⁵ minùs quadruplo longiori diametro cernitur, quàm nobis nostra Luna, adeò, vt discorum instituta comparatione, quindecuplo major sit illorum Volva, Lunâ nostrâ. Quibus verò Volva Horizonti perpetuo inhæret, ijs eminus montis igniti speciem exhibet.

Quemadmodum igitur nos regiones distinguimus per Elevationes Poli majores minoresque, licet Polum ipsum oculis non cernamus: sic illis eidem vsui servit altitudo Volvæ, semper conspicuæ, diversis locis diversa.

Quorundam enim, vt dixi, verticibus innanet, alijs locis juxta circulum Horizontem depressa videtur; reliquis à vertice versùs Horizontem declinat, quolibet loco ¹²⁷ constantem perpetuò altitudinem ostentans.

Cùm autem & ipsi ¹²⁸ suos habeant Polos,
qui

qui ¹²⁹ non apud illas fixas sunt, ubi nobis sunt Poli Mundi, ¹³⁰ sed circa alias, quæ sunt nobis indices Polorum Eclipticæ, qui lunarium Poli spacio 19. annorum sub stellis Draconis & oppositis Xiphiaë (Dorado) & passeris (Piscis volantis) & Nubeculæ majoris, circellos parvos circa Polos Eclipticæ emetiuntur: cumque hi Poli ¹³¹ quadrante circuli ferè distent ab ipsorum Volva; ut ita describi possint regiones & secundum Polos, & secundum Volvam; patet, quanta ipsi commoditate nos vincant; longitudinem enim locorum signant per ¹³² Volvam suam immobilem; ¹³³ latitudinem, & per suam Volvam, & per polos; cum nos ¹³⁴ pro longitudinibus nihil habeamus, nisi contemptissimam illam, & vix internoscibilem declinationem magnetis.

¹³⁵ Stat igitur illis sua Volva quasi clavo cœlis esset affixa, immobilis quoad locum, superque eam sidera cætera, ipseque adeò Sol, ab ortu in occasum transeunt, ¹³⁶ nec vlla nox est, in qua non aliquæ ex stellis fixis, quæ sunt in Zodiaco, post hanc Volvam sese recipiant, eque contraria plagâ rursus emergant. At ¹³⁷ non omnibus noctibus eadem fixæ hoc faciunt, sed permutant

vices inter se, omnes illæ, quæ sunt ab Ecliptica remotæ ¹³⁸ ad 6 vel 7 gradus, ¹³⁹ fitque circuitus annorum novendecim; quo exacto reditur ad primas.

¹⁴⁰ Nec minus crescit illorum Volva, decre-
scitque, quàm nostra Luna; causa utrobique ea-
dem, Solis præsentia vel digressio ab illa; tem-
pus etiam, si naturam spectes, idem: sed aliter
illi numerant, aliter nos; illi vnum diem & vnā
noctem putāt, intra quod spacium omnia Vol-
væ suæ incrementa & decrementsa absolvun-
tur, quod spacium nos mensem appellamus.

¹⁴¹ Nunquam ferè ne in Novivolvio quidem
Volva latet apud Subvolvianos, propter ma-
gnitudinem & claritatem, ¹⁴² præsertim apud
Polares, Sole ad tempus carentes; quibus Volva
in ipso intervolvio tempore meridiei cornua
sursum vertit. ¹⁴³ Nam in universum inter Vol-
vam & Polos habitantibus, sub circulo medi-
volvano, Novivolvium est meridiei signū; pri-
ma Quadra, vespere; Plenivolvium, noctis æ-
quas partes discriminat; ultima Quadra Solem
reducit. ¹⁴⁴ Qui verò Volvam & Polos habent
in Horizonte fitos habitantes sub sectione Ae-
quatoris cum divisore, ijs fit in Novivolvio &
Ple-

Plenivolvio Mane vel Vespera, in Quadris, mediatio diei vel noctis. Ex his iudicium sumatur & de ijs qui interjecti sunt.

Et de die quidem hoc pacto distinguunt horas, alijs atq; alijs Volvæ suæ Phasibus: vt quantò propius coeunt Sol & V olva, tantò propius instet, illis meridies, his vespera vel occasus Solis. De nocte verò, quæ regulariter quatuordecim nostrates dies noctesque longa est, multò sunt instructiores ad dimetienda tēpora, quàm nos. Etenim præter illam successionem Phasiū Volvæ, quarum Plenivolvium mediæ noctis indicium esse diximus suo Medivolvano; etiam sua ipsis Volva per seipsum distinguit horas.¹⁴⁵ Et si enim loco nequaquā moveri cernitur: ¹⁴⁶ intrat tamē locum suum, contrà quam nostra Luna, gyratur, & ¹⁴⁷ admirabilem macularum varietatem successivè explicat, assiduè ab ¹⁴⁸ ortu in occasum translatis maculis.¹⁴⁹ Una igitur talis revolutio, quando eædem maculæ redeunt, Subvolvans habetur pro una hora temporali; ¹⁵⁰ æquat autē paulò quid ampliùs, quàm unū diem & unam noctem nostratem: Estq; ¹⁵¹ hæc sola æquabilis mēsuratemporis.¹⁵² Suprà enim dictum est, Solem & astra Lunicolis dietim cir-

cumire inæqualiter ; quod vel maximè hæc turbinatio Volvæ prodit, si cum ea compares, elongationes fixarum à Luna.

In ¹⁵³ universum Volva ista, quod superio-
rem Septentrionalem partem attinet, duas vi-
detur habere medietates; ¹⁵⁴ alteram obscurio-
rem, & continuis quasi maculis obductā, ¹⁵⁵ al-
teram paulò clariorem, ¹⁵⁶ interfuso pro discri-
mine utriusque, cingulo lucido septentrione-
tenus. Figura difficilis est explicatu. ¹⁵⁷ Parte ta-
men orientali cernitur instar ¹⁵⁸ Protomes
capitis humani, axillarum tenus resecti, admo-
ventis ad oscula ¹⁵⁹ puellulā cum ¹⁶⁰ veste lon-
ga, quæ ¹⁶¹ extenta retrorsum manu ¹⁶² felem
assultantem provocet. ¹⁶³ Major tamen & la-
tior maculæ pars sine evidēti forma vers⁹ ¹⁶⁴ oc-
cidentem procurrit.

In altera medietate ¹⁶⁵ Volvæ, latius diffun-
ditur splendor quàm ¹⁶⁶ macula. Effigiem dice-
res ¹⁶⁷ Campanæ de ¹⁶⁸ fune pendētis & ¹⁶⁹ in
occidentem ¹⁷⁰ jactatæ. ¹⁷¹ Quæ suprà ¹⁷² in-
fraq; sunt, assimilarinequeunt.

Nec satis, ut hoc pacto Volva illis distinguat
horas diei ; quin etiam anni partium non ob-
scura documenta dat, si quis attendat, aut si quæ
ratio

ratio fixarum fugiat. ¹⁷³ Etiam quo tempore Sol Cancrum obtinet, Volva Polum Septentrionalem suæ turbinationis manifestè ostētat. Est enim ¹⁷⁴ parva quædam & obscura macula, supra effigiem puellæ, in ¹⁷⁵ mediam claritatem inserta; ¹⁷⁶ quæ à summa & extrema Volvæ parte versus orientem, & hinc descensu in discum factò, versus ¹⁷⁷ occidentem movetur, à quo extremo rursus in summitatem Volvæ versus orientem concedit, ¹⁷⁸ atq; sic tunc perpetuò apparet. At Sole Capricornum tenente, nuspiam hæc macula cernitur: toto circulo cū Polo suo, post Volvæ corpus abdito. ¹⁷⁹ Et his quidem duabus anni partibus maculæ rectà petunt occidentem; intermedijs verò temporib⁹, Sole in Oriente vel Libra constituto, maculæ nonnihil inflexâ lineâ vel descendunt transversim, vel ascendunt. Quo argumento cognoscimus, ¹⁸⁰ Polos hujus turbinationis, manente Centro corporis Volvæ, circumire in circulo polari, circa polum illorum, semel in anno.

Notant & hoc diligentiores, non semper hanc Volvam retinere eandem magnitudinē. ¹⁸¹ Ijs enim diei horis, quibus astra sunt velocia, Volvæ diametrum esse multò majorem,

ut tunc omninò excedat quadruplum nostræ Lunæ.

Quid verò nunc de Eclipsibus Solis & Volvæ dicam, quæ & eveniunt in LEVANIA, & iisdem momentis eveniunt, quibus hîc in Telluris globo Eclipses Solis & Lunæ: rationibus tamen oppositis planè. ¹⁸² Quando enim nobis videtur deficere Sol totus, deficit ipsis Volva; quando vicissim deficit nobis nostra Luna, deficit apud ipsos Sol. Neque tamen omnia quadrant. ¹⁸³ Partiales enim Solis defectus ipsi crebrò vident, quando nobis de Luna nihil deest; & contrà, ¹⁸⁴ immunes sunt ab Eclipsibus Volvæ non rarò, quando nos partiales habemus Solis defectus. ¹⁸⁵ Volvæ defectus apud ipsos in Plenivolvijs, ut & apud nos, Lunæ in Plenilunijs, Solis verò in Novivolvijs, ut apud nos in Novilunijs.

Cumq; dies & noctes habeant adeò longas, creberrimas experiuntur obtenebrationes utriusq; sideris. Pro eo enim, quod penes nos magna defectuum pars transit ad nostros Antipodas: illorum contra Antipodes, quippè Privolvæ, nihil penitus horum vident, ipsi Subvolvæ soli omnia.

¹⁸⁶ Eclipsin Volvæ totalem non vident vnquam; sed transit ipsis per corpus Volvæ, macula quædam ¹⁸⁷ parva ¹⁸⁸ rubicunda in extremis, ¹⁸⁹ in medio nigra, factoque ingressu ¹⁹⁰ ab oriente Volvæ, exit per occidentalem oram, ¹⁹¹ eandem quidem viam cum maculis Volvæ nativis, præveniens tamen eas celeritate. Duratq; sextam horæ suæ partem, seu ¹⁹² quatuor horas nostrates.

Solaris deliquij causa fit ipsis sua Volva, planè vt nobis nostra Luna; quæ Volva, cum dicientem habeat quadruplo maiorem Sole; fieri non potest, quin Sol ab oriente per meridiem pone Volvam immobilem, in occidentem transiens, creberrimè post Volvam abeat: & sic ab ea seu pars, seu totum corpus Solis occultetur. Est autem, licet frequens, valdè tamen notabilis totius corporis Solis occultatio, ¹⁹³ quia aliquot horas nostrates durat, & lumen vtrumq; Solis & Volvæ simul extinguitur, quod apud Subvolvas quidem magnum quid est, quippè qui aliàs habent noctes haud multò obscuriores diebus, propter Volvæ perpetuò præsentis splendorem & magnitudinem; cum in Eclipsi Solis vtrumq; ipsis Luminare sit extinctum, Sol & Volva.

¹⁹⁴ Habent tamen apud ipsos Eclipses Solis hoc singulare, quod frequenter admodum fit, ut Sole vix post corpus Volvæ abdito, à parte opposita oriatur splendor, quasi Sole distento & totum Volvæ corpus amplexo; cum tamen aliàs tot partibus Sol minor appareat, quàm Volva. Itaque meræ tenebræ non semper fiunt, ¹⁹⁵ nisi & centra corporum propè admodum jungantur, & ¹⁹⁶ medijs diaphani dispositio cōsentiāt. ¹⁹⁷ Sed nec Volva sic subito extinguitur, ut penitus cerni non possit: quamvis Sol totus post ipsam lateat, nisi tantum ¹⁹⁸ in medio defectionis maximæ articulo. In principio verò totalis defectionis, in quibusdam locis Divisoris, Volva adhuc albet: quasi extinctâ flammâ, superstes carbo vivus; quâ albedine etiam extinctâ, medium est defectus maximi (nam ¹⁹⁹ in nō maximo, non extinguitur hæc albedo) redeunte verò albedine Volvæ (in oppositis locis divisoris circuli) etiam Solis conspectus appropinquat: ut ita utrumq; luminare quodammodo extinguatur simul, in medio defectus maximi.

Atque hæc de apparentijs in LEVANIAE hemisphærio utroque tam Subvolvano, quàm Privolvano. Ex quibus non est difficile vel me
tacen-

tacente, judicare, quantum in cæteris conditi-
nibus Subvolvæ à Privolvīs differant.

Nox enim Subvolvarum etsi nostratia qua-
tuordecim Νυχθήμερα longa sit, Volvæ tamen
præsentia terras illustrat, & à frigore custodit.
^{2⁰⁰} Tanta quippe moles, tantus splendor, non
potest non calefacere.

Vicissim etsi dies apud Subvolvas molestam
habeat Solis præsentiam per nostra 15. vel 16.
Νυχθήμερα; Sol tamen ^{2⁰¹} minor, non adeò infe-
stis est viribus, & ^{2⁰²} Luminaria jūcta, proliciunt
aquas omnes in illud Hemisphærium, ^{2⁰³} terris
obrutis, vt planè parum de ijs extet, ^{2⁰⁴} arente
contrà & frigente Hemisphærio Privolvano,
quippe subtractis omnibus aquis. ^{2⁰⁵} Nocte au-
tem subeunte apud Subvolvas, die apud Privol-
vas, cū Hemisphæria inter se divisa habeant
luminaria; dividantur & aquæ, & Subvolvīs
quidem nudantur agri, Privolvīs verò in exi-
guum solatium æstus, suppeditatur humor.

^{2⁰⁶} Cumq; tota LEVANIA non vltra mille
& quadringenta milliaria Germanica pateat
in circuitum, quod est quarta demum telluris
nostræ pars: ^{2⁰⁷} montes tamen habet altissimos,
^{2⁰⁸} valles profundissimas, & prolixas; adeoque

multum Telluri nostræ in perfectione rotunditatis concedit.²⁰⁹ Porosa interim tota est & cavernis speluncisque perpetuis quasi perfossa,²¹⁰ maximè per Privolvianos tractus:²¹¹ quod præcipuum incolis remedium est contra æstum & frigora.

²¹² Quicquid vel terra nascitur, vel super terram ingreditur, monstrosæ magnitudinis est.²¹³ Incrementa fiunt celerrima; brevis vitæ sunt omnia, cum ad tam immanem corporum molem adolefcant.

²¹⁴ Nullus Privolvius certus nidus, nulla habitatio statata; Totum globum vnius suæ diei spacio agminatim pervagantur, pars pedibus, quibus longissimè camelos nostros prævertūt, pars pennis, pars navibus, fugientes aquas confectantur; aut si mora plusculorum dierum est necessaria; tunc speluncas perreptant, prout cuique natura est. Urinatores sunt plurimi: omnia naturaliter animantia spiritum trahunt lentissimè: sub aquis igitur degunt in profundo, naturam arte adjuvantes.²¹⁵ Ajunt enim in illis altissimis aquarum sinubus frigidam perdurare, ferventibus à Sole superioribus vndis:²¹⁶ in superficie quicquid hæret, id elixatur à Sole in me-

meridie, fitq; pabulum adventantibus peregrinantium colonorum exercitibus. Nam in univ-
ersum Subvolvanum Hemisphærium nostris
pagis & oppidis & hortis æquiparatur: Privol-
vanum nostris agris & sylvis & desertis.

²¹⁷ Quibus respiratio magis est necessaria, ij
ferventes aquas angusto canali in speluncas ad-
mittunt, vt longo meatu in intima receptæ pau-
latim refrigescant. Ibi se potiori diei parte con-
tinent, eoque potu vtuntur; vesperâ adveniente
prodeunt pabulatum.

²¹⁸ In stirpibus cortices, in animalibus cutis,
aut si quid ejus vicem obtinet, majorem corpo-
reæ molis partem absolvit, fungosumq; & po-
rosum est; ac si quid deprehensum in die fuerit,
in summitate induratur & aduritur; vesperâ
succeedente deglubitur.

Terrâ nascentia, licet in montium jugis pau-
ca sint, plerumq; eodem die & creantur & ene-
cantur, novis quotidie succrescentibus.

²¹⁹ Natura viperina in universum prævalet.
Miraculo enim sunt, Soli sese in meridie expo-
nentes, quasi voluptatis causa: non tamen ali-
bi, nisi ponè orificia speluncarum, vt tutus &
promptus sit receptus.

²²⁰ Quibusdam per diei æstus spiritus exhaustus, vitaq; extincta, per noctem redeunt, contrariâ ratione quàm apud nos Muscis.

²²¹ Passim per solum dispersæ moles figurâ nucum pinearum, per diem adustis corticibus, vesperi quasi reclusis latebris, animantia edunt.

²²² Præcipuum æstus lenimentum in Subvolvano Hemisphærio, sunt cōtinua nubila & pluvia ²²³ quæ aliquando per dimidiam regionem aut eo plus obtinent.

Hucusq; cū pervenissem somniando; ventus ortus cum strepitu pluviae, somnum mihi dissolvit, vnaque libri Francofurti allati extrema abolevit.

Ipse itaque relictis, Dæmone narrante, & auditoribus, Duracoto filio cum matre Fiolxhildi, ut erant obvolutis capitibus, ad me reversus, verè caput pulvni, corpus stragulis obvolutum deprehendi.

